

"सर्वासाठी घरे" संकल्पनेवर आधारित "प्रधानमंत्री आवास योजनेची (शहरी) २.० राज्यात अंमलबजावणी करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृहनिर्माण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: प्रआयो-२०२४/प्र. क्र.८७/ गृनिधो-२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : १५ ऑक्टोबर, २०२४

वाचा:-

- १) केंद्रीय गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालयाने दिनांक १७.०९.२०२४ रोजी निर्गमित केलेल्या प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० च्या मार्गदर्शक सूचना
- २) शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक: प्रआयो/२०१७/प्र.क्र.१२/गृनिधो-२/शिकाना, दिनांक ११/०६/२०१८
- ३) शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक: प्रआयो/२०१७/प्र.क्र.१२/गृनिधो-२/शिकाना, दिनांक २६/११/२०१८

प्रस्तावना :-

माननीय पंतप्रधान महोदयांच्या "सर्वासाठी घरे" या संकल्पनेच्या अंतर्गत केंद्र पुरस्कृत "प्रधानमंत्री आवास योजना" सुरु करण्यात आली आहे. या योजनेची राज्यात अंमलबजावणी माहे डिसेंबर, २०१५ पासून करण्यात आली आहे. सदर योजनेची मुदत दिनांक ३१.१२.२०२४ रोजी संपुष्टात येत आहे.

मात्र, अजूनही देशात परवडणाऱ्या घरांची मागणी विचारात घेऊन केंद्र शासनाने दिनांक ०१.०९.२०२४ पासून "प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.०" ची देशात अंमलबजावणी करण्याबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत. ज्याअंतर्गत एक कोटी शहरी गरीब आणि मध्यमवर्गीय कुटुंबांसाठी परवडणारी घरे उपलब्ध करून देण्यात येणार आहेत. तसेच, भाडे तत्वावर परवडणाऱ्या घरांची निर्मिती करण्यात येणार आहे. केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या "प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.०" च्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार सदर योजना राज्यात राबविण्याचे प्रस्तावित होते.

केंद्र शासनाच्या प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० च्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार, सदर योजना दिनांक १.०९.२०२४ पासून ५ वर्षाकरिता राज्यात राबविण्यात येणार आहे. तसेच, सदर मार्गदर्शक सूचनेनुसार आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील लाभार्थ्यांचे प्राथमिक सर्वेक्षण करून त्यांची स्थानिक स्वराज्य संस्थानिहाय यादी अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय यांच्यामार्फत करण्याचे प्रस्तावित आहे. तसेच, केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार व

मंत्रिमंडळाच्या निर्णयानुसार प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० संपूर्ण राज्यभरात लागू करण्याची बाब राज्य शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्य शासनाने विवक्षितपणे नमूद केलेली बाब वगळता, केंद्र शासनाने प्रसिद्ध केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० ची या आदेशाच्या दिनांकापासून राज्यात अंमलबजावणी करण्यास यान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० या योजने अंतर्गत केंद्र शासनाने दिनांक १७.०९.२०२४ रोजी प्रसिद्ध केलेल्या मार्गदर्शक सूचना pmay-urban.gov.in ह्या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून अंमलबजावणी यंत्रणांनी त्याचे पालन करून, तसेच, या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार सदर योजना त्यांच्या कार्यक्षेत्रात राबवावी.

२. प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० ची वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे आहेत:-

- १) "सर्वांसाठी घरे" ह्या संकल्पनेच्या पूर्ततेसाठी सदर योजनेंतर्गत सर्वसामान्य जनतेला परवडणाऱ्या दरात घरे उपलब्ध करून देण्यासाठी केंद्र व राज्य शासनमार्फत अनुदान अनुज्ञेय राहिल.
- २) सदर योजनेंतर्गत अत्यल्प उत्पन्न गटासाठी (EWS) शौचालय व अन्य पायाभूत नागरी सुविधांसह ३० चौ.मी ते ४५ चौ.मी. पर्यंतची घरे बांधण्यात येतील.
- ३) सदर योजना खालील चार घटकांद्वारे कार्यान्वित केली जाईल:
 १. वैयक्तिक स्वरूपातील घरकुल बांधकाम (Beneficiary Led Construction) (BLC)
 २. भागीदारी तत्वावर परवडणारी घरे (Affordable Housing in Partnership) (AHP)
 ३. भाडे तत्वावर परवडणारी घरे (Affordable Rental Housing) (ARH)
 ४. व्याज अनुदान योजना (Interest Subsidy Scheme) (ISS)
- ४) प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० ची अंमलबजावणी कार्यरत असलेल्या प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) १.० प्रमाणेच केंद्रीय पुरस्कृत योजना (Centrally Sponsored Scheme) म्हणून केली जाईल, ज्यामधील व्याज अनुदान योजना (Interest Subsidy Scheme) हा घटक राज्य शासनाशी संबंधित नसून केंद्र शासन व बँकांशी संबंधित राहिल.
- ५) AHP प्रकल्पांतर्गत अत्यल्प उत्पन्न गटातील (EWS) लाभार्थ्यांसाठी किमान २५% घरकुले असतील. तसेच, AHP प्रकल्पामध्ये अत्यल्प उत्पन्न गटांच्या घरकुलांची किमान संख्या १०० इतकी राहिल.

- ६) या योजनेतर्गत प्रकल्पांमध्ये पाणी, स्वच्छता, सांडपाणी, रस्ते, वीज इत्यादी मूलभूत नागरी पायाभूत सुविधा असाव्यात. BLC आणि ISS घटकांतर्गत बांधण्यात येणाऱ्या घरांकरिता आवश्यक मुलभूत नागरी सुविधा राहतील, याची शहरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी योग्य ती खातरजमा करावी.
- ७) AHP आणि ARH प्रकल्पांच्या तपशीलवार प्रकल्प अहवालात (डीपीआर) खालील गोष्टींचा समावेश अत्यावश्यक आहे:
- अपंग व्यक्ती (दिव्यांगजन) साठी अपंग व्यक्तींचे हक्क अधिनियम, २०१६ नुसार, प्रवेशयोग्यता सुनिश्चित करण्यासाठी रॅम्प आणि इतर सुविधांची आवश्यक तरतूद करणे.
 - AHP प्रकल्पांच्या जागेवर आवश्यक तेथे आंगणवाड्या बांधणे.
 - पावसाचे पाणी साठवण्याची (Rain Water Harvesting System) तरतूद करणे.
 - सौर ऊर्जा प्रणालीची तरतूद करणे.
 - प्रकल्पाच्या ठिकाणी पुरेशा प्रमाणात स्थानिक प्रजातींच्या वृक्षांची लागवड करणे.
- ८) प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) १.० अंतर्गत मंजूर केलेल्या घरकुलांमध्ये, राज्य शासनाच्या शिफारशीनुसार केंद्रीय मंजूरी आणि देखरेख समितीने (CSMC) दिनांक ३१.१२.२०२३ नंतर कोणत्याही कारणास्तव कपात (Curtailed) केली असल्यास, सदर घरकुलांना प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत मान्यता दिली जाणार नाही.

३. पात्र लाभार्थी:-

- १) लाभार्थी कुटुंबामध्ये, पती-पत्नी व अविवाहित मुले/ मुली (Children) (वय वर्षे १८ खालील मुले/ मुली) यांचा समावेश असेल.
- २) या योजनेतर्गत अनुदान/ सहाय्य प्राप्त करून घेण्याकरीता शहरी भागात राहणाऱ्या EWS/LIG/MIG कुटुंबातील कोणत्याही सदस्यांच्या नावावर देशाच्या कोणत्याही भागात पक्के घर (All Weather House) नसावे.
- ३) लाभार्थ्याने गेल्या २० वर्षात कोणत्याही शासकीय योजनेचा लाभ घेतलेला नसावा.
- ४) योजनेतर्गत बांधण्यात येणारी घरे ही कुटुंबातील कर्त्या महिलेच्या किंवा कुटुंबातील कर्ता पुरुष व महिला यांच्या संयुक्त नावावर असतील आणि ज्या कुटुंबात कर्ती महिला सदस्य नसेल त्या कुटुंबात कर्त्या पुरुषांच्या नावे घर राहिल.

४. पात्र लाभार्थ्यांची वार्षिक उत्पन्न मर्यादा:-

सन २०११ च्या जनगणनेनुसार दहा लाखाहून जास्त लोकसंख्या असलेल्या शहरांसाठी आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी (EWS) रुपये ६ लाख इतकी व उर्वरित महाराष्ट्रासाठी रुपये ४.५ लाख इतकी कमाल वार्षिक उत्पन्न मर्यादा राहिल.

५. प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत केंद्र शासनाने विहीत केलेल्या खालील अटी/ शर्तीची अंमलबजावणी करण्यात यावी. :-

- १) सदर योजनेअंतर्गत, BLC घटकांतर्गत घरकुलाचे बांधकाम पूर्ण झाल्याच्या दिनांकापासून, AHP अंतर्गत सदनिकेचा ताबा मिळाल्यापासून आणि ISS घटकांतर्गत गृहकर्जाच्या पहिल्या हप्त्याचे वितरण केल्यानंतर पाच वर्षांचा अनिवार्य लॉक-इन कालावधी असेल. सदर लॉक-इन कालावधी दरम्यान घर विकण्यास /हस्तांतरित करण्यास लाभार्थ्याला परवानगी दिली जाणार नाही.
- २) शहराच्या कृती आराखड्यामध्ये (Master Plan) जी जमीन रहिवाशी प्रयोजनासाठी चिन्हांकित करण्यात आली आहे, अशा जमिनीसाठी वेगळ्याने लागू असलेली अकृषिक परवान्याची (NA) अट रद्द करण्यात यावी.
- ३) शहराच्या कृती आराखडा (Master Plan) /नगर नियोजन योजना (Town Planning Schemes) मध्ये परवडणाऱ्या गृहनिर्माण क्षेत्रांचा (Affordable Housing Zones) समावेश करण्यात यावा व त्यासाठी जमीन आरक्षित करण्यात यावी.
- ४) १०,००० चौ.मी. बांधकाम क्षेत्र (Built-up Area) किंवा ५,००० चौ.मी. भूखंड क्षेत्रापेक्षा जास्त असलेल्या सर्व गृहनिर्माण प्रकल्पांमध्ये EWS/LIG घरांसाठी बांधकाम क्षेत्र (Built-up Area) मध्ये ५% आरक्षण अनिवार्य राहिल. याव्यतिरिक्त एकात्मिक विकास नियंत्रण आणि प्रोत्साहन नियमावली २०२० (UDCPR-२०२०) मधील ३.८.२ मधील सर्वसमावेशक गृहनिर्माण (Inclusive Housing) ची तरतूद कायम असेल.
- ५) अभिन्यास (Layout) ला मंजूरी देण्यासाठी आणि बांधकाम परवाने देण्यासाठी एक खिडकी योजना (Single Window System) राबविण्यात यावी व आवश्यक त्या सर्व मंजूऱ्या ६० दिवसांच्या आत देण्यात याव्यात.
- ६) केंद्र शासनाच्या आदर्श भाडेकरू कायद्याचा (Model Tenancy Act) अवलंब करण्याची तरतूद मार्गदर्शक सूचनेत आहे. तथापि, राज्यात महाराष्ट्र भाडे

नियंत्रण अधिनियम (Rent Control Act) अस्तित्वात असल्याने केंद्र शासनाच्या सदर अधिनियमानुसार कार्यवाही करण्याची आवश्यकता नाही.

- ७) राज्यामार्फत परवडणाऱ्या घरांच्या बांधकामासाठी जमीन उपलब्ध करून देणे.
८) जमीन बँकेची (Land Bank) निर्मिती करणे.

६. योजनेंतर्गत घटकनिहाय लाभ:-

अ. क्र.	घटक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
१	BLC	रुपये १.५ लाख प्रति लाभार्थी	रुपये १ लाख प्रति लाभार्थी
२	AHP	१. केंद्र हिस्सा - रुपये १.५ लाख २. AHP-PPP साठी रिडिमेबल हौसिंग व्हाउचर च्या स्वरूपात अनुदान ३. अतिरिक्त अनुदान - तंत्रज्ञान नवोपक्रम अनुदान (TIG - Technology Innovation Grant):- रुपये १,०००/चौ.मी. प्रति घरकुल	१. राज्य हिस्सा - रुपये १ लाख २. AHP-PPP साठी रिडिमेबल हौसिंग व्हाउचर च्या स्वरूपात अनुदान ३. अतिरिक्त अनुदान - तंत्रज्ञान नवोपक्रम अनुदान (TIG - Technology Innovation Grant):- रुपये ५००/चौ.मी. प्रति घरकुल
३	ARH	१. ARH अंतर्गत कोणतेही अनुदान नाही. २. प्रतिकृती २ अंतर्गत नाविन्यपूर्ण बांधकाम तंत्रज्ञान अनुदान (TIG):- रुपये ३,०००/चौ.मी.	१. ARH अंतर्गत कोणतेही अनुदान नाही. २. प्रतिकृती २ अंतर्गत नाविन्यपूर्ण बांधकाम तंत्रज्ञान अनुदान (TIG) :- रुपये २,०००/चौ.मी.

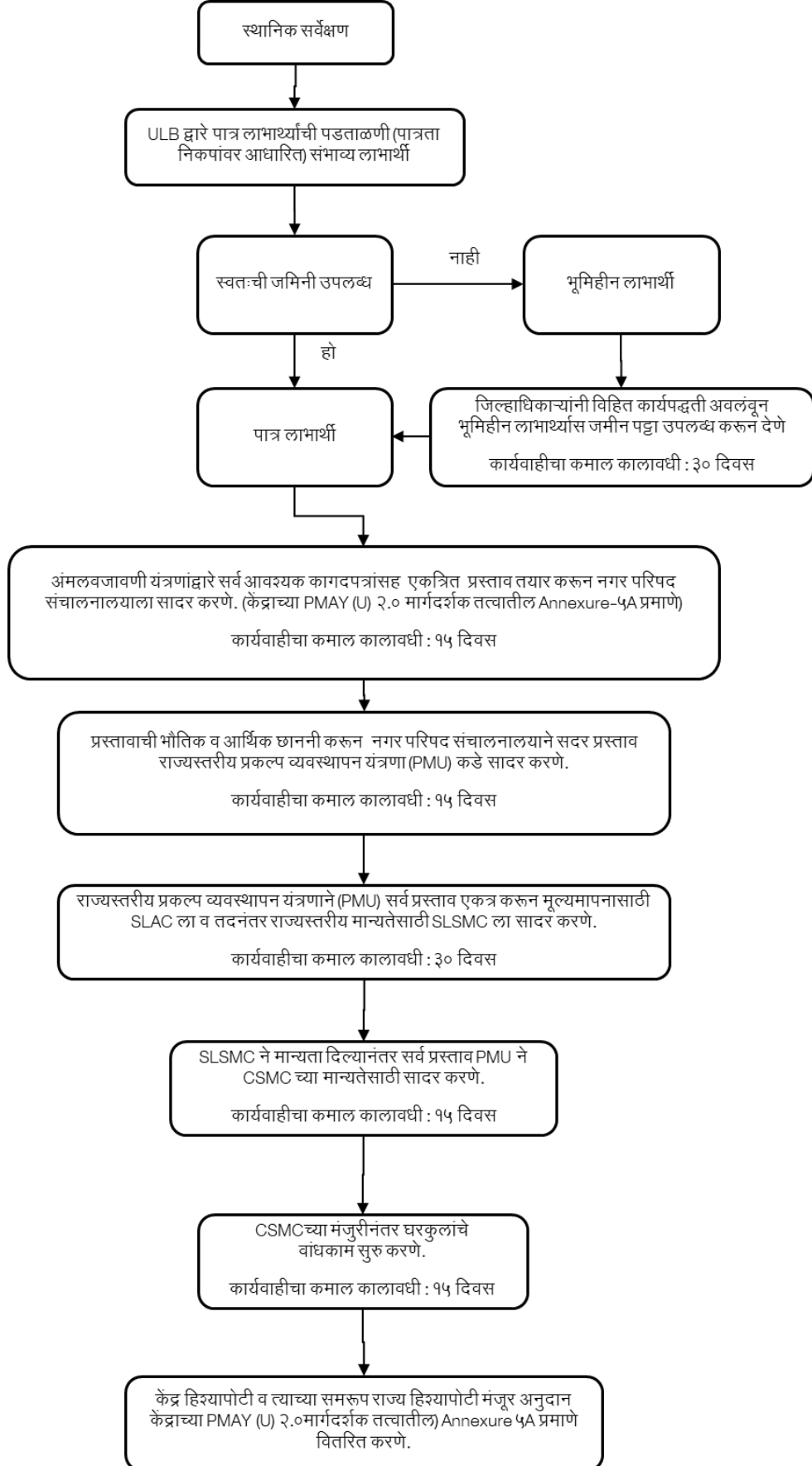
****उपरोक्त निधी केंद्रशासनाच्या मार्गदर्शक सूचनेतील परिशिष्ट -८ प्रमाणे वितरित करण्यात येईल. (यासोबत विवरणपत्र जोडले आहे).**

म्हाडा अथवा इतर शासकीय यंत्रणेमार्फत AHP प्रकल्प राबविताना सदर प्रकल्पास CSMC ची मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर मोबिलायझेशन अॅडव्हान्स म्हणून राज्य शासनाच्या अनुदानाच्या पहिला हप्त्याच्या व TIG च्या पहिला हप्त्याच्या ४०% पर्यंतचा निधी तसेच महाराष्ट्र निवारा निधीतून वितरित करावयाचा निधी SLAC च्या मान्यतेनंतर निर्गमित करण्यात येईल.

७. योजनेंतर्गत घटक व त्यांच्या अंमलबजावणीची कार्यपद्धती:-

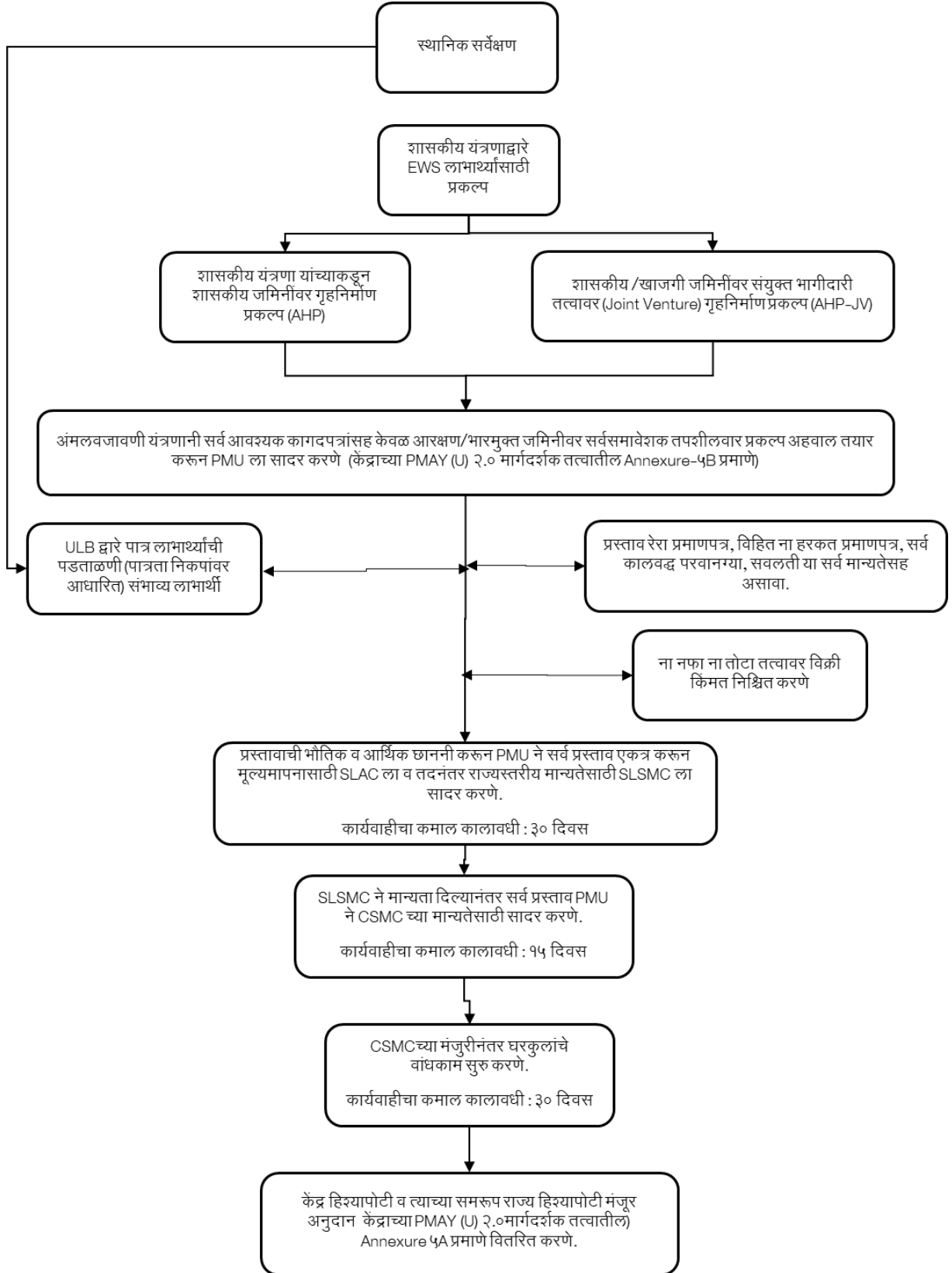
प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० योजनेंतर्गत पुढीलप्रमाणे तीन घटकांचा समावेश असेल:-

१) घटक क्रमांक १: आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल गटातील लाभार्थ्यांना व्यक्तिगत स्वरूपात घरकुल बांधण्यास अनुदान (BLC):-

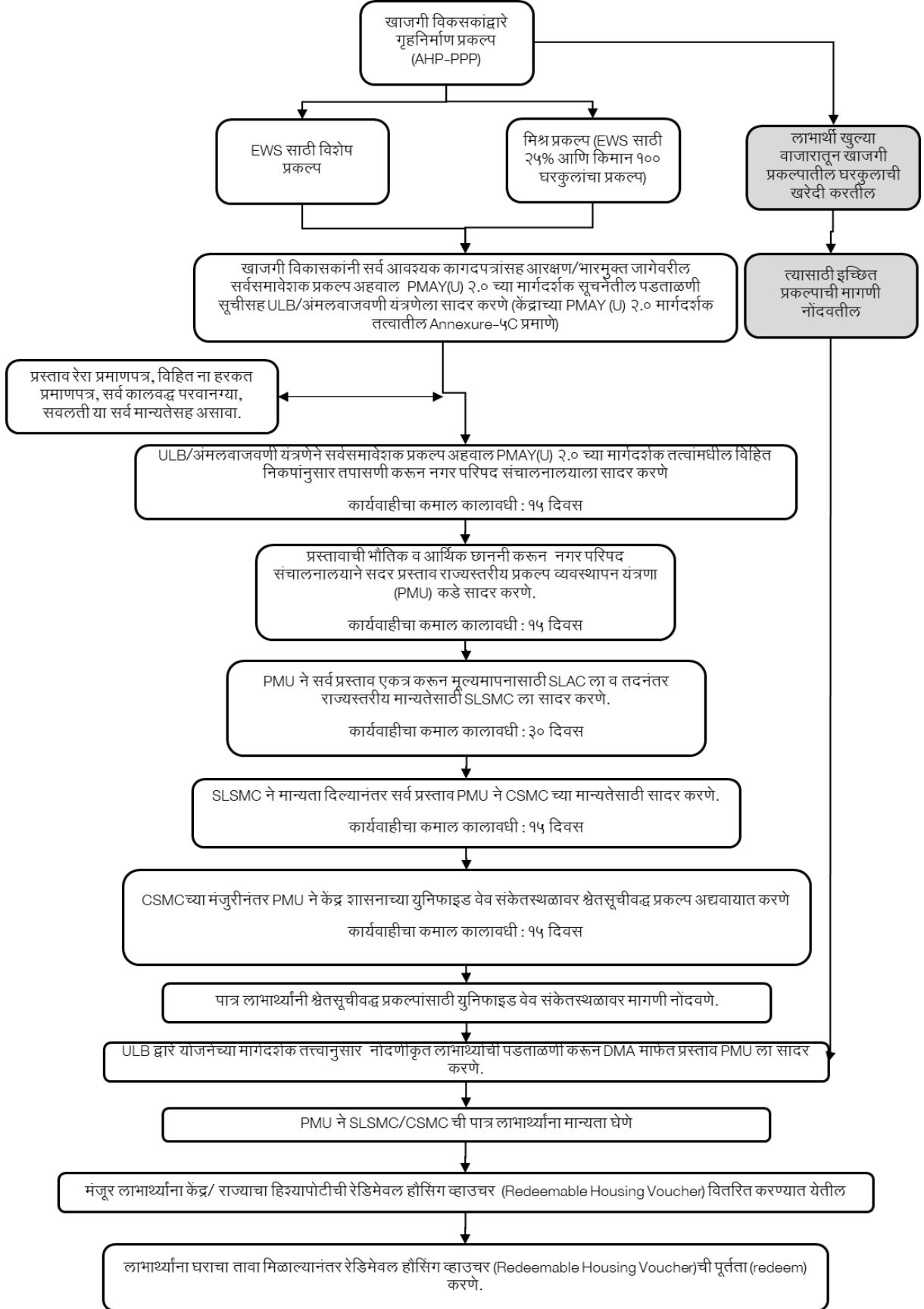

घटक क्रमांक २ - भागीदारी तत्वावर परवडणाऱ्या घरांची निर्मिती (AHP):-

१. प्रतिकृती १: AHP /AHP-JV

२. प्रतिकृती २: AHP-PPP

३) घटक क्रमांक ३ - भाडे तत्वावर परवडणाऱ्या घरांची निर्मिती (ARH):-

प्रतिकृती १:

- राज्यात शासनाच्या अर्थसहाय्याने बांधण्यात आलेली परंतु अवितरित असलेली घरकुले भाडे तत्वावर देण्यासाठी वापरण्यात येतील.
- त्यासाठी प्रथम अशा अवितरित घरकुलांच्या प्रकल्पांची निवड करणे.
- आवश्यक असल्यास सदरहू अवितरित घरकुलांच्या दुरुस्तीसाठी व सदरहू प्रकल्पांसाठी आवश्यक असलेल्या पायाभूत सुविधा निर्माण करण्यासाठी अंदाजित खर्च किती येईल, याबाबतची माहिती एकत्रित करणे.
- स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी स्थानिक सर्वेक्षणाद्वारे परवडणारे घरभाडे निश्चित करणे.
- स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी Request for Proposal (RFP) निर्गमित करणे.

प्रतिकृती २ :

- शासकीय यंत्रणा/खाजगी विकासक त्यांच्या स्वतःच्या जागेवर सार्वजनिक खाजगी भागीदारी तत्वावर EWS/LIG करीता भाडे तत्वावरील घरे बांधू शकतात व त्याची देखभाल करू शकतात.
- संबंधित संस्था त्यांच्या स्वतःच्या कर्मचाऱ्यांसाठी/इतरांसाठी भाडे तत्वावरील प्रकल्प बांधू शकतात
- ARH प्रकल्पांतर्गत असलेली संस्था जमीन व्यवस्था, प्रकल्प वित्तपुरवठा आणि ऑपरेशन आणि देखभाल यासाठी इतर संस्थांशी भागीदारी करू शकते.

भाडे तत्वावर परवडणाऱ्या घरांची निर्मितीच्या अनुषंगाने प्रतिकृती १ व २ अंतर्गत सविस्तर तपशिल प्रधानमंत्री आवास योजना २.० योजनेच्या केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये (pmay-urban.gov.in) ह्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

शासकीय यंत्रणेमार्फत AHP प्रकल्पांतर्गत सुविधा क्षेत्रात ARH प्रकल्प राबविण्यासाठी मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर योजना म्हाडा प्राधिकरणांतर्गत राबविण्याचे प्रस्तावित असून या घटकाच्या अंमलबजावणीबाबतचे स्वतंत्र आदेश निर्गमित करण्यात येतील.

८. जमिनीची उपलब्धता:-

प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० च्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार Land bank (उपलब्ध जमिनीची यादी) तयार करण्यासाठी खालील पर्यायांचा अवलंब करणे:-

- सर्व महानगर प्रदेश प्राधिकरण क्षेत्रातील परवडणाऱ्या घरांसाठी (Affordable Housing) राखीव भूखंड, तसेच सदर क्षेत्रांतर्गत असलेल्या महानगरपालिका/नगरपालिका इत्यादी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये परवडणाऱ्या घरांसाठी राखीव असलेल्या भूखंडांवर सर्वसामान्य जनतेसाठी घरे उपलब्ध करणे.
- ULC विनियमनांतर्गत उपलब्ध असलेल्या अतिरिक्त जमिनी परवडणाऱ्या घरांसाठी उपलब्ध करून देणे.
- MIDC, Industrial Estate मध्ये काम करणाऱ्या कामगारांच्या निवासस्थांनासाठी जागा उपलब्ध करून देणे.
- MSRDC च्या रस्ते व महामार्गालगतची जागा घरबांधणीसाठी उपलब्ध करून देणे.
- परवडणारी घरे, सर्वसमावेशक गृहनिर्माण, ULC, तसेच जिल्हाधिकारी यांचे कडून प्राप्त होऊ शकणाऱ्या शासकीय जमिनींची तसेच MIDC व MSRDC यांचेकडून प्राप्त होणाऱ्या जमिनींची विस्तृत यादी करून LAND BANK तयार करणे.
- तसेच म्हाडा व MIDC यांच्याकडील गृहनिर्मितीसाठी उपलब्ध जागेचीही यादी (LAND BANK) तयार करणे.
- परवडणाऱ्या घरांसाठी केंद्र शासन, राज्य शासन, शासकीय/निम-शासकीय संस्था यांच्याकडील उपलब्ध जमिनींची यादी (LAND BANK) तयार करणे.

९. अधिमूल्य (Premium) / विकास शुल्क (Development Charges) भरण्यास सवलत:-

- AHP घटकांतर्गत महानगरपालिका /नगरपालिका /नगरपरिषदा इत्यादी नियोजन प्राधिकरण घेत असलेले Premium /Development Charges सुरुवातीला एकाच वेळी न घेता तीन टप्प्यात घेण्यात यावे, त्यासाठी आवश्यकतेनुसार SBI Price Lending Rate (PLR) नुसार व्याज घेण्यास हरकत नाही.
- आराखडा मंजूरी (Plan Approval), कामाची सुरुवातीस मंजूरी देणे (Commencement Certificate) व भोगवटा प्रमाणपत्र (Occupation Certificate) देताना अशा तीन टप्प्यात सदर Charges भरण्याची मुभा विकासकास देण्यात यावी.
- BLC घटकांतर्गत लाभार्थ्यांना Premium /Development Charges आकारण्यात येऊ नये.

- स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी रस्ते, पाणीपुरवठा, वीज, मलनिस्सारण इत्यादी प्रमाणेच प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० च्या मूलभूत सुविधांसाठी अर्थसंकल्पीय तरतूद ठेवावी.

१०.सवलती:-

प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत पात्र लाभार्थ्यांना पुढील सवलती देय राहतील:-

अ. क्र.	सवलती	
१	म्हाडा, स्थानिक स्वराज्य संस्था, शासकीय व निम-शासकीय संस्था या अंमलबजावणी करणा-या यंत्रणांना शासकीय जमीन उपलब्ध करणे	रुपये १/- प्रति चौ.मी. दराने
२	गृहप्रकल्पांना मोजणी शुल्कामध्ये सवलत	५०%
३	EWS/LIG लाभार्थ्यांना सदनिकेच्या पहिल्या दस्त्याला मुद्रांक शुल्क	रुपये १,००० फक्त
४	चटई क्षेत्रफळ निर्देशांक (FSI)	<ul style="list-style-type: none"> • रहिवासी क्षेत्र - ३.० FSI • हरीत/ना-विकास क्षेत्र - १.० FSI
५	महाराष्ट्र बांधकाम कामगार आवास योजना - महाराष्ट्र कामगार कल्याण मंडळांतर्गत नोंदणीकृत बांधकाम कामगारांसाठी अतिरिक्त अनुदान	रुपये २ लक्ष प्रति घरकुल
६	AHP घटकांतर्गत खाजगी प्रकल्पांमधून (AHP-PPP) घर खरेदी	रिडीमेबल हाउसिंग व्हाउचर (Reedemable Housing Voucher)
७	या योजनेतर्गत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील लाभार्थ्यांच्या घरकुल/सदनिका बांधकामांसाठी वाळू परिमाणानुसार अथवा जास्तीत जास्त ५ ब्रास पर्यंत विनामुल्य वाळू उपलब्ध करून देणे	सर्व घटकांतील (BLC/ AHP/ ARH) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल (EWS) लाभार्थ्यांसाठी

एकात्मिक विकास नियंत्रण आणि प्रोत्साहन नियमावली २०२० (UDCPR-२०२०) व विकास नियंत्रण आणि प्रोत्साहन नियमावली २०३४ (DCPR-२०३४) मधील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठीच्या (EWS) सर्व तरतुदी (उदा. पार्किंग सुविधा इत्यादी) प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० मधील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील घरकुलांना (EWS) (घरकुलांच्या क्षेत्रफळाचा विचार न करता) लागू राहतील.

११.सुकाणू अभिकरण व त्यांचे कार्य:-

- प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत गृहनिर्माण विभाग हा सुकाणू अभिकरण (Nodal Agency) असेल.
- राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU) प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० चे काम पाहील.
- सदर यंत्रणेअंतर्गत आवश्यक प्रशासकीय, तांत्रिक व वित्त अनुभव असलेल्या शासन सेवेतील/ शासन सेवेतून निवृत्त झालेल्या व्यक्तींची नियुक्ती करण्यात येईल.
- गुणवत्ता नियंत्रण शाखा (Quality Control Wing) तयार करण्यात येऊन त्यामध्ये MJP, PWD, TISS आणि IIT मुंबई मधील सदस्यांचा समावेश असेल.
- या योजनेंतर्गत EWS लाभार्थी आणि प्रकल्पांना समर्पित कर्जासाठी विविध बँका आणि वित्तीय संस्थांसोबत सामंजस्य करार करण्याबाबत राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU) मार्फत कार्यवाही करण्यात येईल.
- आवश्यक IT पायाभूत सुविधांची निर्मिती करणे:- State Housing Integrated Portal (SHIP) ची निर्मिती करणे जे MIS, Bhuvan, PFMS आणि DBT इत्यादी पोर्टल्सच्या समांतर कार्यवाही करेल. तसेच, SHIP पोर्टल हे गृहनिर्माण विभागांतर्गत असलेल्या सर्व योजनांसाठी कार्यरत असेल.
- योजनेसाठी आवश्यक अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्याची कार्यवाही गृहनिर्माण विभागामार्फत करण्यात येईल.
- अंमलबजावणी यंत्रणेकडून प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावास राज्यस्तरीय मूल्यमापन समिती (SLAC) व राज्यस्तरीय मंजूरी आणि संनियंत्रण समिती (SLSMC) ची मंजूरी घेणे व सदर प्रस्ताव केंद्रस्तरीय मंजूरी आणि देखरेख समिती (CSMC) च्या मंजूरीसाठी पाठवण्याची कार्यवाही राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU) मार्फत करण्यात येईल.
- प्रकल्पाच्या यशस्वी अंमलबजावणीसाठी देश विदेशातील प्रकल्पांना भेटी देऊन तेथे वापरण्यात आलेल्या आधुनिक तंत्राद्यानाचा वापर सदर योजनेसाठी करण्यात यावा.
- राज्यातील प्रत्येक महसुली विभागात प्रशिक्षणासाठी ५ कार्यशाळा आयोजित करण्यात याव्यात.
- सदर योजनेंतर्गत विविध पुरस्कारांचे आयोजन करण्यात यावे.

१२.राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU):-

प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU) ची स्थापना करण्यात येत आहे. उप सचिव (गुनिधो -२), गृहनिर्माण विभाग अथवा शासनाने नामनिर्देशित केलेले अन्य समकक्ष अधिकारी हे सदर PMU चे मुख्यधिकारी राहतील व त्यांच्या नियंत्रणात PMU कार्यरत राहील. तसेच, प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) १.० अंतर्गत स्थापन करण्यात आलेली राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU) यामध्ये विलीन करण्यात येईल. उक्त यंत्रणा प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत सुकाणू अभिकरणाच्या अधिनस्त कार्यरत राहील व मुख्याधिकारी, प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU) हे अभियान संचालक (Mission Director) म्हणून कार्यरत राहतील.

१) प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणेमध्ये (PMU) प्रशासकीय, तांत्रिक व वित्त विषयक अनुभव असलेल्या पुढील पदांची निर्मिती करण्यात येईल:-

क्रं.	पद	पद संख्या	शेरा
१	सह मुख्याधिकारी	१	शासकीय अधिकारी (scale S-२३ and above)
२	उप मुख्याधिकारी	१	शासकीय अधिकारी (scale S-२० and above)
३	उपसंचालक (लेखा)	१	प्रतिनियुक्तीने (वित्त विभागामार्फत)
४	सहायक लेखाधिकारी	२	
५	अधीक्षक अभियंता	१	प्रतिनियुक्ती, उसनवारी तत्वावर, सेवानिवृत्त अधिकारी
६	कार्यकारी अभियंता	१	
७	उप अभियंता	३	
८	नगररचनाकार	१	
९	सहायक नगररचनाकार	१	

२) राज्यस्तरीय व्यवस्थापन यंत्रणेसाठी SLTC/CLTC सारख्या तांत्रिक पदांसाठी माहिती व तंत्रज्ञान संचालनालयाच्या (सामान्य प्रशासन विभाग) दिनांक ०५.१०.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे सूचिबद्ध केलेल्या (Empanelled) सल्लागार कंपनीमार्फत मनुष्यबळ घेण्यात येईल.

३) सदर राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU) अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, गृहनिर्माण विभाग यांच्या थेट नियंत्रणात कार्यरत राहील.

४) प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत राज्यात अंमलबजावणी यंत्रणांमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या सर्व घटकांचे संनियंत्रण हे राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणेकडे (PMU) राहील.

१३.अंमलबजावणी यंत्रणा:-

- या योजनेंतर्गत प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) १.० मधील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्था (ULB), महानगरपालिका/ नगरपालिका/ नगरपंचायत, म्हाडा, सिडको, सर्व प्रादेशिक विकास प्राधिकरण (RDAs) इत्यादी अंमलबजावणी यंत्रणा प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० साठीही अंमलबजावणी यंत्रणा म्हणून काम पाहतील.
- त्याचप्रमाणे प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत नव्याने अधिसूचित करण्यात येणाऱ्या यंत्रणाही अंमलबजावणी यंत्रणा म्हणून कार्यरत राहतील.
- उपरोक्त सर्व अंमलबजावणी यंत्रणांचे संनियंत्रण उक्त राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU) मार्फत केले जाईल.
- गृहनिर्माण विभागामध्ये प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत संपूर्ण योजनेचे संनियंत्रण प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU) मार्फत केले जाईल.
- प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत खालील विभाग/ संचालनालय घटकनिहाय संनियंत्रण करतील:-

अ. क्र.	घटक	कार्यक्षेत्र	संनियंत्रण विभाग
१	BLC	संपूर्ण राज्य	नगर विकास विभाग/ नगर परिषद संचालनालय
२	AHP	संपूर्ण राज्य	गृहनिर्माण विभाग
३	ARH	संपूर्ण राज्य	महाराष्ट्र गृहनिर्माण आणि क्षेत्र विकास प्राधिकरण

- मागणी तसेच कामाच्या भौतिक प्रगतीच्या आधारे BLC घटकांतर्गत प्राप्त निधीचे वितरण नगरपरिषद संचालनालयामार्फत व ARH घटकांतर्गत प्राप्त निधीचे वितरण महाराष्ट्र गृहनिर्माण आणि क्षेत्र विकास प्राधिकरणामार्फत PFMS प्रणालीद्वारे अथवा केंद्र/ राज्य शासनामार्फत वेळोवेळी करण्यात येणारी प्रणालीमार्फत वितरित केले जाईल.
- प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) अंतर्गत MMR क्षेत्र तसेच महानगरपालिका हद्दीपासून २ कि.मी. पर्यंत, नगरपालिका/ नगरपरिषदेच्या हद्दीपासून १ कि.मी. पर्यंत आणि सर्व प्रादेशिक नियोजन प्राधिकरणाच्या अधिसूचित क्षेत्रामध्ये प्रकल्पांना मंजुरी दिली जाते. प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) १.० मध्ये या क्षेत्रांतर्गत प्रकल्पांसाठी नियोजन प्राधिकरण म्हणून म्हाडा प्राधिकरणाने कार्यवाही केली. तथापि, नियोजन प्राधिकरण म्हाडा असले तरी, कचरा उचलणे, सफाई करणे, पाणी पुरवठा, रस्ते इत्यादी मूलभूत व दैनंदिन सुविधा म्हाडा पुरवू शकत नसल्यामुळे भविष्यात अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागते. त्यासाठी या

क्षेत्रातील प्रकल्पांकरिता नजीकच्या महानगरपालिका, नगरपालिका/नगरपरिषद, प्रादेशिक नियोजन प्राधिकरण हे नियोजन प्राधिकारी राहतील.

- प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार शहरस्तरीय तांत्रिक सल्लागारांची (CLTC) नियुक्ती अंमलबाजवणी यंत्रणांनी करावी. सध्या कार्यरत असलेल्या CLTC मार्फत काम करून घेण्यास शासनाची हरकत नाही. तथापि, त्यांची कंत्राटीस्तरावर नियुक्ती विहित मार्गाने केली जाईल, याची सर्व अंमलबजावणी यंत्रणांनी दक्षता घ्यावी. तसेच, त्यांना कायमस्वरूपी पदांचे कोणतेही लाभ अनुज्ञेय राहणार नाहीत, याबाबतच्या लेखी सूचना/आदेश त्यांच्या नियुक्ती पत्रात व स्थानिक पातळीवरही निर्गमित करण्यात यावे.

१४.या योजनेंतर्गत दर निश्चिती:-

प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) १.० अंतर्गत दर निश्चितीबाबत निर्गमित करण्यात आलेले वाचा येथील दिनांक ११.०६.२०१८ व दिनांक २६.११.२०१८ रोजीचे आदेश प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० साठीही लागू राहतील.

१५.जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समिती (DLIC):-

प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० ची जिल्हास्तरावर प्रभावी अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीकोनातून सदर योजना राबवणाऱ्या नगरपरिषदांवर संबंधित जिल्हाधिकारी यांचे नियंत्रण असणे व या योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये जिल्हाधिकारी यांचा सहभाग असणे आवश्यक आहे. त्यानुसार जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली पुढीलप्रमाणे जिल्हास्तरीय अंमलबजावणी समिती (District-level Implementation Committee (DLIC)) गठित करण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	अध्यक्ष व सदस्य	
१	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	सहायक संचालक, नगर रचना	सदस्य
३	मुख्याधिकारी, संबंधित विभागीय गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ	सदस्य
४	मुख्याधिकारी, संबंधित नगरपरिषद	सदस्य
५	शहर अभियंता, संबंधित नगरपरिषद	सदस्य
६	सहायक संचालक, नगरपालिका प्रशासन, जिल्हाधिकारी कार्यालय	सदस्य सचिव

प्रत्येक जिल्ह्यासाठी वरीलप्रमाणे समिती स्थापन करण्याची कार्यवाही संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांनी करावी. तसेच जिल्हाधिकारी यांनी या समितीची बैठक प्रत्येक महिन्यात घेणे अनिवार्य राहिल.

या समितीचा उद्देश हा मुख्यत्वे, “त्या-त्या जिल्ह्यातील प्रधानमंत्री आवास योजने (शहरी) २.० अंतर्गत नगरपरिषदांना प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी येणाऱ्या अडचणी दूर करून प्रकल्पांच्या कामांना गती देणे” असा आहे. त्यासाठी समितीवर खालीलप्रमाणे जबाबदारी सोपविण्यात येत आहे:-

- १) प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० या योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार व या आदेशातील तरतुदीनुसार तातडीने प्रकल्प अहवाल तयार करून परिपूर्ण प्रकल्प अहवाल सुकाणू अभिकरण (गृहनिर्माण विभाग) कडे विनाविलंब सादर होण्याच्या दृष्टीने सर्व बाबींची पूर्तता सत्वर होईल, हे सुनिश्चित करणे.
- २) या योजनेसाठी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी शासकीय जमिनीची मागणी केल्यास, महसूल व वन विभागाच्या शासन निर्णय क्र.जमीन-२०१६/प्र.क्र.२१३/ज-१, दिनांक १९ सप्टेंबर, २०१६ मधील तरतुदीनुसार जमीन उपलब्ध करून देण्यासंबंधी कार्यवाहीचा आढावा घेणे व यासंबंधी कार्यवाही विनाविलंब होईल, हे सुनिश्चित करणे.
- ३) प्रकल्पाचा अभिन्यास (Layout) नकाशा तयार करून त्यास स्थानिक नियोजन प्राधिकरणाची प्राथम्याने मान्यता विनाविलंब मिळेल यासाठी आवश्यक बाबींचा आढावा घेणे व त्याकरिता पाठपुरावा करणे.
- ४) या योजनेचे प्रस्ताव तयार करतानाच, प्रस्तावित योजनेसाठी लागणाऱ्या सामायिक सुविधा जसे पाणी, वीज, मलनिःसारण, रस्ते या व इतर सुविधा पुरविण्याचे नियोजन करणे आवश्यक असल्याने, त्यासंबंधी कार्यवाहीची सुनिश्चित करणे.
- ५) प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० साठी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या अर्थसंकल्पात तरतूद सुनिश्चित करणे.
- ६) केंद्रीय मान्यता व संनियंत्रण समिती (CSMC) ने मंजूरी दिल्यानंतर विहित कालावधीमध्ये योजना पूर्ण करून अनुदानाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेद्वारे सुकाणू प्राधिकरणाकडे सादर होतील, हे सुनिश्चित करणे.
- ७) प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत महानगरपालिका हद्दीपासून २ कि.मी. पर्यंत, नगरपालिका/ नगरपरिषदेच्या हद्दीपासून १ कि.मी. पर्यंत आणि सर्व प्रादेशिक नियोजन प्राधिकरणाच्या अधिसूचित क्षेत्रामध्ये प्रकल्पांना मंजूरी दिली जाते. त्यासाठी

या क्षेत्रातील प्रकल्पांकरिता नजीकच्या महानगरपालिका, नगरपालिका/ नगरपरिषद, प्रादेशिक नियोजन प्राधिकरण हे नियोजन प्राधिकारी राहतील. तथापि, यासंदर्भात कोणताही वाद निर्माण झाल्यास सदर समितीने दिलेला निर्णय अंतिम राहील.

१६.राज्यस्तरीय मूल्यमापन समिती (SLAC):-

महाराष्ट्र शासनाच्या अपर मुख्य सचिव, गृहनिर्माण विभाग यांच्या अधिपत्याखालील राज्यस्तरीय मूल्यमापन समिती (SLAC) चे सदस्य:-

अ.क्र.	अध्यक्ष व सदस्य	
१	अपर मुख्य सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय	अध्यक्ष
२	प्रधान सचिव, नगर विकास २	सदस्य
३	प्रधान सचिव, उर्जा विभाग	सदस्य
४	उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, म्हाडा, मुंबई	सदस्य
५	आयुक्त तथा संचालक, नगर परिषद संचालनालय	सदस्य
६	उप सचिव (गृहनिर्माण), गृहनिर्माण विभाग	सदस्य
७	अभियान संचालक (Mission Director), प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.०	सदस्य सचिव

आवश्यकतेनुसार अध्यक्ष, विशेष निमंत्रण म्हणून इतर अधिकाऱ्यांना राज्यस्तरीय मूल्यमापन समितीच्या बैठकीमध्ये समाविष्ट करून घेऊ शकतील.

राज्यस्तरीय मूल्यमापन समितीची कार्यकक्षा व अधिकार:-

- १) मुख्याधिकारी, राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (PMU) नागरी स्वराज्य संस्थांकडून प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावांची सविस्तर छाननी करून असे प्रस्ताव राज्यस्तरीय मूल्यमापन समितीच्या बैठकीसमोर सादर करणे.
- २) सदर प्रस्तावावरील टिप्पणी व शिफारशींसह मूल्यमापन अहवाल राज्यस्तरीय मान्यता व संनियंत्रण समितीला सादर करणे.
- ३) सदस्य सचिवांनी सुकाणू अभिकरण स्तरावर प्राप्त प्रस्तावांची छाननी करण्याकरिता एक कक्ष निर्माण करावा व छाननी करून त्याचे सादरीकरण समितीसमोर सादर करणे.
- ४) प्रकल्पांच्या दर सुधारणेच्या प्रस्तावांची छाननी करून राज्यस्तरीय मंजूरी आणि संनियंत्रण समिती (SLSMC) ला सादर करणे.
- ५) सर्व घटकांतर्गत महाराष्ट्र निवारा निधीतून वितरित करावयाचा निधी SLAC च्या मान्यतेनंतर वितरित करण्यात येईल.

१७.राज्यस्तरीय मंजूरी आणि संनियंत्रण समिती (SLSMC):-

मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यस्तरीय मंजूरी आणि संनियंत्रण समिती (SLSMC) चे सदस्य:-

क्र.	अध्यक्ष व सदस्य	
१	मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन	अध्यक्ष
२	अपर मुख्य सचिव, गृहनिर्माण विभाग	उपाध्यक्ष
३	अमुस/प्रस/सचिव, वित्त विभाग	सदस्य
४	अमुस/प्रस/सचिव, नियोजन विभाग	सदस्य
५	अमुस/प्रस/सचिव, नगर विकास विभाग (नवि-१)	सदस्य
६	अमुस/प्रस/सचिव, नगर विकास विभाग (नवि-२)	सदस्य
७	अमुस/प्रस/सचिव, पर्यावरण विभाग	सदस्य
८	अमुस/प्रस/सचिव, महसूल व वन विभाग	सदस्य
९	अमुस/प्रस/सचिव, उद्योग विभाग	सदस्य
१०	अमुस/प्रस/सचिव, उर्जा विभाग	सदस्य
११	अमुस/प्रस/सचिव, पाणीपुरवठा विभाग	सदस्य
१२	अमुस/प्रस/सचिव, कामगार विभाग	सदस्य
१३	उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, म्हाडा, मुंबई	सदस्य
१४	संयोजक, स्टेट लेव्हल बँकर्स समिती	सदस्य
१५	अभियान संचालक (Mission Director), PMAY(U) २.०	सदस्य सचिव

याशिवाय समितीस आवश्यक वाटेल त्यावेळी इतर निमंत्रितांना विशेषरित्या समितीच्या बैठकीस बोलावू शकतील.

समितीची कार्यक्षेत्र व अधिकार:-

- १) योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० या अभियानाची अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी समितीवर असेल.
- २) या योजनेतर्गत अंमलबजावणी यंत्रणेनी तयार केलेल्या शहरस्तरीय घरकुलाच्या वार्षिक आराखड्यास मंजूरी देणे.
- ३) विविध घटकांतर्गत सादर होणाऱ्या तपशीलवार प्रकल्प प्रस्तावास मान्यता देणे.
- ४) वार्षिक गुणवत्ता संनियंत्रण आराखड्यास मान्यता देणे.
- ५) राज्याद्वारे शहरांकरिता मान्य करण्यांत आलेल्या प्रकल्पांच्या प्रगतीचा आढावा घेणे.
- ६) अभियानाच्या अंमलबजावणीचे संनियंत्रण करणे.
- ७) अभियानाच्या प्रभावी अंमलबजावणीकरिता इतर काही संबंधित बाबी उपस्थित झाल्यास त्या विचारात घेण्यांत याव्यात.
- ८) दर सुधारणेचे प्रस्ताव मंजूर करणे.
- ९) घरकुलांमध्ये कपात/ घरकुले रद्द करणे/ नावात बदल इत्यादी प्रस्तावांना मान्यता देणे.
- १०) या योजनेतर्गत मंजूर प्रस्तावांची CSMC ची मान्यता घेण्याबाबत शिफारस करणे.

१८. AHP प्रकल्पांतर्गत TPQMA व Social Audit संस्थांची नियुक्ती:-

- १) सद्यस्थितीत संपूर्ण राज्यासाठी केवळ एक TPQMA यंत्रणा व एक Social Audit यंत्रणा कार्यरत आहे. केंद्र हिश्याचा निधी वितरीत करताना दुसऱ्या हप्त्यासाठी संबंधित प्रकल्पाचे TPQMA करणे आवश्यक आहे. तसेच, केंद्र हिश्याच्या तिसऱ्या व अंतिम हप्त्यासाठी संबंधित प्रकल्पाचे TPQMA तसेच Social Audit करणे अत्यावश्यक आहे. तथापि, संपूर्ण राज्यात केवळ एक TPQMA यंत्रणा व एक Social Audit यंत्रणेद्वारे काम केल्यास प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीच्या प्रगतीचा वेग राखता येणार नाही.
- २) त्याअनुषंगाने प्रत्येक महसूल विभागाला किमान १ TPQMA व १ Social Audit यंत्रणा निश्चित करण्याकरीता राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणेमार्फत निविदा प्रक्रिया राबविण्यात यावी.
- ३) निविदा प्रक्रिया राबवून नियमांनुसार प्रत्येक महसूल विभागाला किमान १ TPQMA व १ Social Audit यंत्रणेची नियुक्ती करण्यात यावी.

१९.अनुदान:-

अ.क्र.	तपशील	घटक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	शेरा
१	अनुदान	BLC	रुपये १.५ लक्ष प्रति घरकुल	रुपये १ लक्ष प्रति घरकुल	अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून
		AHP	रुपये १.५ लक्ष प्रति घरकुल	रुपये १ लक्ष प्रति घरकुल	
		ARH	--	--	
२	Capacity Building (HR, IEC, इत्यादी)			राज्य शासनाच्या एकूण अनुदानाच्या ५ टक्के	
३	नाविन्यपूर्ण बांधकाम तंत्रज्ञान वापरण्यासाठी TIG अनुदान	ARH (प्रतिकृती-२)	रुपये ३००० प्रति चौ.मी.	रुपये २००० प्रति चौ.मी.	
		AHP	रुपये १००० प्रति चौ.मी.	रुपये ५०० प्रति चौ.मी.	महाराष्ट्र निवारा

अ.क्र.	तपशील	घटक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	शेरा
४	प्रकल्पांतर्गत बांधकाम व्यतिरिक्त नाविन्यपूर्ण कल्पना राबविल्यास	AHP & ARH		कमाल रुपये ५०० प्रति घरकुल	निधीतून*
५	पर्यावरण समतोल राखण्यासाठी ग्रीन बिल्डिंग साठीच्या Griha, EDGE, ECBC इत्यादी संस्थेचे प्रमाणपत्र असल्यास	AHP & ARH		कमाल रुपये ५०० प्रति चौ.मी.	
६	सौर अनुदान (सामूहिक वापर क्षेत्रात व छतांवर सौर ऊर्जा प्रणालीचा वापर)	AHP & ARH	--	i) १,००० पेक्षा जास्त घरकुलांच्या प्रकल्पासाठी - रुपये १२,००० प्रति घरकुल ii) १,००० घरकुलापर्यंतच्या प्रकल्पासाठी - रुपये १०,००० प्रति घरकुल	
	सौर अनुदान (घरकुलाच्या छतावर)	BLC		रुपये ५००० प्रति घरकुल	
७	PMU स्थापना (मूलभूत सुविधा, कार्यालय, पगार)			रुपये २५ कोटी (एकत्रितपणे)	
८	राज्यस्तरीय पोर्टलची स्थापना (State Housing Integrated Portal-SHIP)			रुपये १० कोटी (एकत्रितपणे)	
९	PMAY(U)२.० अंतर्गत द्यायचे विविध वार्षिकपुरस्कार			अनुदानाच्या २ टक्के - रुपये ४० कोटी (एकत्रितपणे)	

प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० च्या मार्गदर्शक सूचनेमध्ये नमूद केल्यानुसार capacity building अंतर्गत सर्व IEC, TPQMA, Social Audit, State Level Technical Cell (SLTC)/City Level Technical Cell (CLTC), Trainings/Workshops/ Study/Exposure Visits, IEC, Social Audit, Third Party Quality Monitoring (TPQM), Information Technology, Geo-tagging, Administrative & Other Expenses (A&OE), activities related to TISM and Research/Documentation इत्यादी उपक्रमासाठी (activity) नमूद मानधन/शुल्क अदा करण्यात येईल.

२०. प्राथमिक सर्वेक्षण:-

सदर योजनेतर्गत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील लाभार्थ्यांचे प्राथमिक सर्वेक्षण करून त्यांची स्थानिक स्वराज्य संस्थानिहाय यादी अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय यांच्यामार्फत पुढील ३ महिन्यात पूर्ण करण्यात येईल. तसेच, यासाठी येणारा खर्च महाराष्ट्र निवारा निधीतून करण्यात येईल.

२१. विविध केंद्रीय व राज्यस्तरीय योजनांचा एकत्रित लाभ (Convergence of schemes)

अमृत २.०, स्मार्ट सिटी अभियान, स्वच्छ भारत अभियान (SBM-U २.०), राष्ट्रीय शहरी उपजीविका अभियान (National Urban Livelihoods मिशन) (डे-NULM), प्रधानमंत्री विश्वकर्मा (PM Vishwakarma), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान (एनएचएम), प्रधानमंत्री स्वनिधी (PM SVANidhi), प्रधानमंत्री सूर्यघर:मुफ्त बिजली योजना (PM-Suryghar), आयुष्यमान भारत, उज्ज्वला योजना, उजाला योजना, सुधारित रितिण क्षेत्र योजना (RDSS) इत्यादी केंद्र पुरस्कृत योजना तसेच त्यानुषांगिक राज्य पुरस्कृत योजनांचा लाभ प्रधानमंत्री आवास योजनेस (शहरी) २.० लागू करण्यात (Convergence of schemes) यावा.

२२. प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) १.० योजनेच्या सामाजिक परिणाम/प्रभाव (social impact) चा अभ्यास करण्यासाठी IIT, TISS यांसारख्या देशातील नावाजलेल्या शासकीय/निम शासकीय/ खाजगी यंत्रणेमार्फत करण्यास व यासाठी येणारा खर्च महाराष्ट्र निवारा निधीतून करण्यात यावा.

२३. महाराष्ट्र निवारा निधीतून करावयाचा खर्च :-

या शासन निर्णयामध्ये प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० अंतर्गत महाराष्ट्र निवारा निधीतून दर्शविण्यात आलेला खर्च करण्यासाठी आवश्यक निधी बाबतचे आदेश

गृहनिर्माण विभागामार्फत निर्गमित करण्यात यावेत. सदर आदेशात नमूद करण्यात आलेला निधी संबंधित बँक खात्यामध्ये म्हाडा प्राधिकरणाने सत्वर जमा करावा.

या योजनेसाठी महाराष्ट्र निवारा निधी मध्ये किमान रुपये १,५००/- कोटी इतका निधी राखीव ठेवण्यात यावा, तसेच महाराष्ट्र निवारा निधीतून या योजनेकरिता त्वरित निधी उपलब्ध करून देण्यात यावा.

२४.अर्थसंकल्पीय तरतूद:-

या योजनेंतर्गत वर प्रस्तावित करण्यात आलेला महाराष्ट्र निवारा निधीतील खर्च वगळता अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून करण्यात येण्याऱ्या खर्चासाठी केंद्र व राज्य हिश्याकरिता तसेच अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती अंतर्गत प्राप्त होणाऱ्या केंद्र व राज्य हिश्याच्या निधीसाठी स्वतंत्र लेखाशिर्ष घेण्यात येऊन त्याअंतर्गत प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) २.० या योजनेचा खर्च टाकण्यात यावा.

उपरोक्त लेखाशिर्षांतर्गत आवश्यक ती आर्थिक तरतूद करण्याची जबाबदारी गृहनिर्माण विभागाची राहिल.

२५.सदर शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार आवश्यक ते आदेश सर्व संबंधित विभागांनी तात्काळ निर्गमित करावेत.

२६.हा शासन निर्णय सर्व संबंधित विभागांचे अभिप्राय विचारात घेऊन राज्य मंत्रिमंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार निर्गमित करण्यांत येत आहे.

सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला आहे. त्याचा संकेतांक २०२५०३०४१८३७५३४६०९ असा आहे. तसेच सदरचा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(राजु अंबाडेकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत.

१. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई,
२. मा. राज्यपालांचे प्रधान सचिव, राजभवन, (पत्राने),

३. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा. उपमुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. अपर मुख्य सचिव, महसूल, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
७. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
८. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
९. अपर मुख्य सचिव, ऊर्जा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१०. अपर मुख्य सचिव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
११. प्रधान सचिव, (व्यय), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१२. प्रधान सचिव (नवि-१) नगरविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१३. प्रधान सचिव (नवि-२), नगरविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१४. प्रधान सचिव, उद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१५. प्रधान सचिव, कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१६. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१७. प्रधान सचिव, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१८. उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, गृहनिर्माण भवन, वांद्रे (पूर्व), मुंबई,
१९. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग,
२०. सर्व विभागीय आयुक्त,
२१. सर्व जिल्हाधिकारी,
२२. सर्व महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण आयुक्त,
२३. सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त,
२४. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकिय संचालक, सिडको,
२५. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय,
२६. सर्व नगरपालिका/ नगरपरिषद चे मुख्याधिकारी,
२७. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२) लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता (मुंबई/नागपूर).
२८. मुख्याधिकारी, राज्यस्तरीय प्रकल्प व्यवस्थापन यंत्रणा (Project Management Unit (PMU) ३ रा मजला, मंत्रालय, मुंबई-३२
२९. व्यवस्थापकिय संचालक तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाहौसिंग, ३रा मजला, साखर भवन, नरीमन पॉईंट, मुंबई- २१.
३०. मा. मंत्री, गृहनिर्माण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई.
३१. मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा, म.वि.स., यांचे खाजगी सचिव विधानभवन, मुंबई,
३२. मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद, म.वि.स., यांचे खाजगी सचिव विधानमवन, मुंबई
३३. संबंधित कोषागार अधिकारी.

३४. अपर मुख्य सचिव (गृहनिर्माण) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२.

३५. निवडनस्ती/ गृनिधो-२ कार्यासन, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२